

SĄD NAJWYŻSZY

**PRZEGLĄD PYTAŃ PREJUDYCJALNYCH
SĄDU NAJWYŻSZEGO
DO TRYBUNAŁU SPRAWIEDLIWOŚCI
UNII EUROPEJSKIEJ
z roku 2024**

Pytanie prejudycjalne SN w sprawie I ZB 91/23 (sygn. sprawy przed TSUE C-103/24, Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego)

Treść pytania

Sąd Najwyższy postanowił:

na podstawie art. 267 TFUE zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości z następującymi pytaniami:

I. czy art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu Unii Europejskiej w związku z art. 47 ust. 1 i 2 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej należy interpretować w ten sposób, że:

1) krajowy Sąd Najwyższy w szczególnym postępowaniu zainicjowanym przez stronę wnioskiem o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego - wyznaczonego do składu rozpoznającego sprawę dyscyplinarną dotyczącą sędziego sądu powszechnego - wymogów niezawisłości i bezstronności, ma obowiązek zbadania z urzędu, czy wyznaczony w drodze losowania spośród całego składu Sądu Najwyższego skład orzekający jest także sądem „ustanowionym uprzednio ustawą”;

2) jeżeli wniosek o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności został oparty na zarzucie, że taki sędzia powołany został w wadliwej (o charakterze fundamentalnym) procedurze nominacyjnej na to stanowisko, to w składzie orzekającym złożonym z 5 sędziów losowanych spośród całego składu Sądu Najwyższego, nie mogą uczestniczyć sędziowie Sądu Najwyższego, którzy zostali powołani w takiej samej wadliwej procedurze nominacyjnej, gdyż taki skład Sądu Najwyższego nie może zostać uznany za sąd niezawisły i bezstronny ustanowiony uprzednio na podstawie ustawy;

- w przypadku udzielenia odpowiedzi pozytywnej na pytanie przedstawione w pkt I ppkt. 2)

II. czy na nieprawidłowość ukształtowania składu orzekającego – w sprawie o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności - ma wpływ, w kontekście art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu Unii Europejskiej oraz art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, okoliczność, że w 5 - osobowym składzie tylko 2 sędziów zostało powołanych w wadliwej (o charakterze fundamentalnym) procedurze nominacyjnej na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego, to znaczny czy w takim przypadku możliwe jest jednak dalsze procedowanie i wydanie orzeczenia, skoro co do większości wyznaczonego składu nie zachodzi problem wadliwości powołania na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego?;

- w przypadku odpowiedzi na pytanie przedstawione w pkt II, że jeśli w wymaganym przez prawo krajowe pięcioposobowym składzie orzekającym biorą jednak udział dwaj albo chociażby jeden wadliwie powołany sędzia Sądu Najwyższego, to taki sąd nie jest sądem w rozumieniu art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu Unii Europejskiej oraz art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej; o ile wadliwości procesu nominacyjnego mają charakter fundamentalny;

III. czy dla zapewnienia stronom uprawnienia do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie przez sąd w rozumieniu art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu Unii Europejskiej oraz art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej dopuszczalne jest rozpoznanie wniosku, o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego (wyznaczonego do rozpoznania sprawy dyscyplinarnej dotyczącej sędziego sądu powszechnego) wymogów niezawisłości i bezstronności, przez sąd w składzie jednoosobowym w osobie sędziego - sprawozdawcy, co do którego nie zachodzą wadliwości procesu nominacyjnego na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego, jako wniosku o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego na zasadach ogólnych?

Postanowienie SN z dnia 11 stycznia 2024 r., I ZB 91/23

<https://www.sn.pl/sites/orzecznictwo/orzeczenia3/i%20zb%2091-23.pdf>

Zawiadomienie w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej o skierowaniu pytania prejudycjalnego w sprawie C-103/24, X.Y.

Pytanie prejudycjalne SN w sprawie I ZB 81/23 (sygn. sprawy przed TSUE C-112/24, Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego II)

Treść pytania

Sąd Najwyższy postanowił:

na podstawie art. 267 TFUE zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości z następującymi pytaniami:

I. czy art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu Unii Europejskiej w związku z art. 47 ust. 1 i 2 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej należy interpretować w ten sposób, że:

1) krajowy Sąd Najwyższy w szczególnym postępowaniu zainicjowanym przez stronę wnioskiem o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego - wyznaczonego do składu rozpoznającego sprawę dyscyplinarną dotyczącą sędziego sądu powszechnego - wymogów niezawisłości i bezstronności, ma obowiązek zbadania z urzędu, czy wyznaczony w drodze losowania spośród całego składu Sądu Najwyższego skład orzekający jest także sądem „ustanowionym uprzednio ustawą”;

2) jeżeli wniosek o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności został oparty na zarzucie, że taki sędzia powołany został w wadliwej (o charakterze fundamentalnym) procedurze nominacyjnej na to stanowisko, to w składzie orzekającym złożonym z 5 sędziów losowanych spośród całego składu Sądu Najwyższego, nie mogą uczestniczyć sędziowie Sądu Najwyższego, którzy zostali powołani w takiej samej wadliwej procedurze nominacyjnej, gdyż taki skład Sądu Najwyższego nie może zostać uznany za sąd niezawisły i bezstronny ustanowiony uprzednio na podstawie ustawy;

3) jeżeli w sprawie o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wyznaczonego do składu (rozpoznającego sprawę dyscyplinarną dotyczącą sędziego sądu powszechnego) wymogów niezawisłości i bezstronności, zostało wykazane przez stronę, że ze względu na udział tego sędziego Sądu Najwyższego w wadliwej (o charakterze fundamentalnym) procedurze nominacyjnej na to stanowisko, wyznaczony skład sądu nie spełnia wymogów sądu niezawisłego i bezstronnego, ustanowionego uprzednio na mocy ustawy, to do rozstrzygnięcia wniosku - o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności - zbędne jest już nakazane w prawie krajowym badanie postępowania tego sędziego po powołaniu na stanowisko sędziego oraz charakteru sprawy dyscyplinarnej, a w konsekwencji brak wskazania we wniosku okoliczności dotyczących postępowania tego sędziego po powołaniu na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego nie daje podstaw do jego odrzucenia na podstawie przepisów prawa krajowego (art. 29 § 10 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym);

- w przypadku udzielenia odpowiedzi pozytywnej na pytanie przedstawione w pkt I ppkt. 2)

II. czy art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu Unii Europejskiej w związku z art. 47 ust. 1 i 2 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej należy interpretować w ten sposób, że: sędzia-członek składu orzekającego w sprawie o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego (wyznaczonego do rozpoznania sprawy dyscyplinarnej dotyczącej sędziego sądu powszechnego) wymogów niezawisłości i bezstronności może, po pierwsze, złożyć wniosek o wyłączenie od udziału w składzie orzekającym innego sędziego (sędziów) wylosowanego spośród całego składu Sądu Najwyższego, który został powołany na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego w wadliwej (o charakterze fundamentalnym) procedurze nominacyjnej, wykluczającej uznanie sądu z jego (ich) udziałem za sąd ustanowiony na podstawie ustawy, niezawisły i bezstronny oraz po drugie, żądać, aby taki wniosek nie był rozpoznawany przez sędziego, który również został powołany na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego w takiej wadliwej procedurze nominacyjnej

III. czy w przypadku pozostawienia wniosku, o którym mowa w pkt II bez nadania mu dalszego biegu (postanowieniem sądu krajowego), sędzia który złożył taki wniosek może odmówić podejmowania

czynności w sprawie o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności, czy też powinien jednak uczestniczyć w wydaniu orzeczenia, pozostawiając w gestii strony decyzję o jego ewentualnym zaskarżeniu z powodu naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy przez sąd spełniający wymogi określone w art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu Unii Europejskiej oraz art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej?;

IV, czy na nieprawidłowość ukształtowania składu orzekającego - w sprawie o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności - ma wpływ, w kontekście art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu Unii Europejskiej oraz art. 47 akapit drugi Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, okoliczność, że w 5 - osobowym składzie tylko jeden z sędziów został powołany w wadliwej (o charakterze fundamentalnym) procedurze nominacyjnej na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego, to znaczny czy w takim przypadku możliwe jest jednak dalsze procedowanie i wydanie orzeczenia, skoro co do większości wyznaczonego składu nie zachodzi problem wadliwości ich powołania na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego?

Postanowienie SN z dnia 11 stycznia 2024 r., I ZB 81/23

<https://www.sn.pl/sites/orzecznictwo/orzeczenia3/!%20zb%2081-23.pdf>

Zawiadomienie w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej o skierowaniu pytania prejudycjalnego w sprawie C-112/24, L.S.

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=286945&pageIndex=0&doclang=pl&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=7298958>

Pytanie prejudycjalne SN w sprawie I ZB 73/22 (sygn. sprawy przed TSUE C-96/24, Rzecznik Dyscyplinarny Sądu Najwyższego)

Treść pytania

Sąd Najwyższy postanowił:

na podstawie art. 267 TFUE zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości z następującymi pytaniami:

I. czy art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu Unii Europejskiej w związku z art. 47 ust. 1 i 2 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej należy interpretować w ten sposób, że:

1) krajowy Sąd Najwyższy w szczególnym postępowaniu zainicjowanym przez zainteresowaną stronę wnioskiem o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego - wyznaczonego do składu rozpoznającego sprawę o zezwolenie na pociągnięcie sędziego Sądu Najwyższego do odpowiedzialności karnej – wymogów niezawisłości i bezstronności, ma obowiązek zbadania z urzędu, czy wyznaczony w drodze losowania spośród całego składu Sądu Najwyższego skład orzekający (w sprawie o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej), jest sądem „ustanowionym uprzednio ustawą”, w sytuacji gdy prawo krajowe wymaga zbadania jedynie atrybutów sędziowskich w postaci niezawisłości i bezstronności;

2) jeżeli wniosek o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności został oparty na zarzucie, że taki sędzia został powołany na to stanowisko w wadliwej (o charakterze fundamentalnym) procedurze nominacyjnej, to w składzie orzekającym złożonym z 5 sędziów losowanych spośród całego składu Sądu Najwyższego, nie mogą uczestniczyć sędziowie Sądu Najwyższego, którzy zostali powołani w takiej samej wadliwej procedurze nominacyjnej, gdyż taki skład Sądu Najwyższego nie może zostać uznany za sąd niezawisły i bezstronny ustanowiony uprzednio na podstawie ustawy;

3) jeśli w sprawie o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wyznaczonego do składu (rozpoznającego sprawę o zezwolenie na pociągnięcie sędziego Sądu Najwyższego do odpowiedzialności karnej) wymogów niezawisłości i bezstronności, zostało wykazane przez stronę, że ze względu na udział tego sędziego Sądu Najwyższego w wadliwej (o charakterze fundamentalnym) procedurze nominacyjnej na to stanowisko wyznaczony skład sądu nie spełnia wymogów sądu niezawisłego i bezstronnego, ustanowionego uprzednio na mocy ustawy, to do rozstrzygnięcia wniosku - o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i

bezstronności - zbędne jest już nakazane w prawie krajowym badanie postępowania tego sędziego po powołaniu na stanowisko sędziego oraz charakteru sprawy (o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Najwyższego), a w konsekwencji nie jest dopuszczalne oddalenie wniosku o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności tylko z tego powodu, że wnioskodawca nie wykazał dowodowo, iż postępowanie tego sędziego po powołaniu podważa jego przymioty w postaci niezawisłości i niezależności;

- w przypadku udzielenia odpowiedzi pozytywnej na pytanie przedstawione w pkt I ppkt. 2)

II. czy art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu Unii Europejskiej w związku z art. 47 ust. 1 i 2 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej należy interpretować w ten sposób, że: sędzia-członek składu orzekającego w sprawie o zbadanie spełnienia przez sędziego (wyznaczonego do rozpoznania sprawy o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Najwyższego) wymogów niezawisłości i bezstronności może, po pierwsze, złożyć wniosek o wyłączenie od udziału w składzie orzekającym innego sędziego (sędziów) wylosowanego spośród całego składu Sądu Najwyższego, który został powołany na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego w wadliwej (o charakterze fundamentalnym) procedurze nominacyjnej, wykluczającej uznanie sądu z jego (ich) udziałem za sąd ustanowiony na podstawie ustawy, niezawisły i bezstronny oraz po drugie, żądać, aby taki wniosek nie był rozpoznawany przez sędziego, który również został powołany na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego w takiej wadliwej procedurze nominacyjnej;

III. czy w przypadku pozostawienia wniosku, o którym mowa w pkt II bez nadania mu dalszego biegu (postanowieniem sądu krajowego), sędzia który złożył taki wniosek może odmówić podejmowania czynności w sprawie o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności, czy też powinien uczestniczyć w wydaniu orzeczenia, pozostawiając w gestii strony decyzję o jego ewentualnym zaskarżeniu z powodu naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy przez sąd spełniający wymogi określone w art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu Unii Europejskiej oraz art. 47 ust. 1 i 2 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej?;

IV, czy na nieprawidłowość ukształtowania całego składu orzekającego - w sprawie o zbadanie spełnienia przez sędziego wymogów niezawisłości i bezstronności - ma wpływ, w kontekście art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu Unii Europejskiej oraz art. 47 ust. 1 i 2 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, okoliczność, że w 5-osobowym składzie tylko 2 sędziów zostało powołanych w wadliwej (o charakterze fundamentalnym) procedurze nominacyjnej na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego, to znaczny czy w takim przypadku możliwe jest jednak dalsze procedowanie i wydanie orzeczenia, skoro co do większości członków wyznaczonego składu nie zachodzi problem wadliwości ich powołania na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego?

Postanowienie SN z dnia 11 stycznia 2024 r., I ZB 73/22

<https://www.sn.pl/sites/orzecznictwo/orzeczenia3/i/%20zb%2073-22.pdf>

Zawiadomienie w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej o skierowaniu pytania prejudycjalnego w sprawie C-96/24, X.Y.

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=286939&pageIndex=0&doclang=pl&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=7299351>